

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dljake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Zadruga z neomejenim poroštvom.

(Spisal dr. J. Vošnjak.)

IV. *)

Zadruga ima že v celi svoji organizaciji zagotovilo, da po združnem delovanju ne morejo zabresti v take večje izgube, da bi se doteknil združni fond, še menje da bi za pokritje izgub združni fond ne zadostoval in se moralo segati na privatni imetek združnikov.

Prvič se v zadrugo ne sprejme kdor si bodi, ampak le poštene ljudje, na kmetih posestniki, v mestih obrtniki, ki so znani, da so marljivi v svojem poslu in zanesljivi. Ravnateljstvo z nadzorništvom odločuje v tajnih sejah, ima-li se kdo sprejeti v zadrugo ali ne.

Drugič je ravnateljstvo, katero ima z denarji razpolagati, izvoljeno od združnikov in v prvi vrsti za združno blagajnico odgovorno. Pravila na tanko odločujejo delokrog ravnatelja, denarničarja in kontrolorja ali zapisnikarja. Gotovina, vrednostne listine itd., so pod dvojnimi ključem. Združniki pa si bodo gotovo izbrali v ravnateljstvu najzanesljivejše moze.

Tretjič pa se navadno ravnateljstvu na stran postavi posebno nadzorništvu iz več ali menj udov po številu združnikov; postavim nadzorništvu ljutomerske posojilnice šteje 12 udov, v Šoštanji so za zdaj za 6 udov se odločili. Nadzorništvu ima ne samo nadzorovati ravnateljstva, da svoje posle vestno v prid društva opravlja, ampak v nekaterih važnejših stvareh je ravnateljstvo zavezano v skupnih sejah z nadzorništvom sklepati in sicer kar se tiče meje kredita,

*) Glej štev. 156, 157, 162.

do katere sme ravnateljstvo privoliti posojila posameznim združnikom (Kreditfähigkeitliste), dalje kje se ima založiti gotovina, ako je zadruga odveč ima itd. Nadzorništvu sme odstaviti ravnatelje, kakor hitro najde kak nered v knjigah ali blagajnici.

Končno ima še občni zbor združnikov odločilno besedo, kateri se more tudi izredno sklicati, ako to želi neko število združnikov.

Zadruga so tedaj obdane z vsemi zagotovili, katera morejo društvo varovati izgube tako, da je neomejeno poroštvo za združnike le bolj formalna stvar, imenitna pred vnanjim svetom zaradi združnega kredita, potrebna za zadruga v moralnem oziru, nevarnosti pa za njihov privatni imetek se združnikom nij treba bati. Najboljši dokaz tega je mnogoletna praktična izkušnja na Nemškem in Češkem, kjer dozdej še nijedna zadruga nij zapala v konkurs in sploh nobena nij tako slabo ravnala, da bi se bil izgubil združni fond, ne še-le, da bi morali združniki s svojega privatnega imetka izgube pokrivati.

Kakšne izgube sploh utegnejo zadeti zadrugo? Defraudacija se ne more lahko zgoditi, ker je blagajnica pod dvojnimi ključem; a naravno tudi nijso v kasi večji zneski. Zadruga mora skrbeti, da jej ne leži gotovi denar, za katerega mora ona obresti plačati, mrtev v blagajnici. Lože se zadrugi izguba pripeti pri izposojevanju denarjev, ko bi naletela na dolžnika, kateri bi ne mogel vrniti danega mu posojila. A tudi kaj tacega se ne bode lahko zgodilo, če ravnateljstvo in nadzorništvu dopolnjeta svojih dolžnosti. Dalje se mora pomisliti, da zadruga navadno le manjše zneske eni osobi posojuje in če bi uže pri eni osobi slabo

zadela, izguba ne more tako velika biti, da bi presejala znesek letnega upravnega dobička.

Pa dajmo najneugodnejši slučaj, da bi zadruga res imela večje izgube. Kako se imajo te izgube poravnati? V prvi vrsti z letnim upravnim dobičkom; če ta ne zadostuje, sega se na združni fond, to je na združne deleže. Ko bi trebalo se dotakniti združnih deležev, so združniki zavezani jih zopet do celega zneska dopolniti. Ko bi pa letna izguba večja bila, kakor iznaša združni fond, potem se deficit razdeli enakomerno na vse združne deleže, ne da bi eden ali drugi združnik se lahko prisilil, da bi sam celi nedostatek moral plačati. Ko bi celo tako daleč prišlo, da bi zadruga konkursu zapala, se ta konkurs po §. 60 postave od 9. aprila 1873 ne raztegne na privatni imetek združnikov.

Po §. 61 omenjene postave ima namreč ravnateljstvo pri konkursnem ravnanju račun napraviti, iz katerega je razvidno, koliko ima vsak združnik plačati, da se zadostuje upnikom zadruga. Ko bi kakih združnik ne mogel plačati svojega mu odmerjenega deleža, ima se tudi ta delež na ostale združnike razdeliti. Postavne določbe so tedaj take, da iz neomejenega poroštva za posameznega združnika ne more dohajati nevarnost večje izgube njegovega privatnega imetka. No do sedaj še nobena zadruga nij pala v konkurs in tudi ne more zabresti tako daleč, če so združniki količkaj previdni.

Iz teh razlogov so se dozdej zadruga večidel držale načela neomejenega poroštva in želeti je, da se tudi vse nove osnovajo na taki podlogi. Rodoljubi pa naj bi se po vseh krajih naše mile slovenske

Listek.

Bela ruta, bel dnar.

II.

Leta mené čas in človeka, kakor veste. Tako sva se tudi midva z Vrelcem spremenila, t. j. skoro sva roli menjala. On je postal čmeren in nezaupen, izgubil je doberšen del idealov posebno vero v ženstva visoki poklic in v divno vrednost teh krasnih potomk močevega rebra, — kajti z Jovanko sta bila uže dolgo časa sem na dvoje. Jaz pak sem skoro živější postal in — kaj bi se boljšega delal nego sem — še veseli me, ako moram kaki lepi stvarci malo nagajati. Da si sva ločena s prijateljem Vrelcem, kjer mi ga je opravek z mesta na kmete potegnil, vendar prideva vsako leto skupaj. Tako sva bila čez dolgo lani zopet na Bledu. Bilo je soboto popoldne. Slabo smo bili naleteli; dež

je lil celo popoldne, in namesto uživanja krasne okolice, sedeli smo v kolibi pri Petranu, dolensko vino pili čez potrebo, in tiste ljubeznjive ribice, ki so privajene, da h kraju jezera hodijo, s krubom krmili ter se zabavali nad ribjem prekopicavanjem. Bilo je baš ob času volitev in burne slovenske volilne agitacije. Naravno torej, da smo — bilo je večje slovensko društvo skupaj — tudi na politiko prišli in kot privrženci liberalno-narodne stranke ne posebno ljubo in respektno obdelavali ono naše duhovenstvo, kateremu je svoja črna suknja in kar k njej spada prva, a narodna politika druga, če ne zadnja stvar. Mlajši mej nami so jih obirali morda še preveč in ne ločivši poštenjakov mej duhovenstvom in fanatikov. Tako je bil nek naraven prehod, če sem kar naenkrat slišal nekovo vražo, da se ne nobena deklica, ki se je z duhovnom (moj vir je robateje izrazil se) v stvareh spečala, katere

celibat ne odobrava, po blejskem jezeru voziti, ker nemirno postane, in se taka ženska more samo rešiti, ako v jezero vrže „ali belo ruto ali bel dnar.“ — Na nagloma sem se domislil one scene pred leti na jezeru, pri kateri sem bil ob svojo palico prišel, in jasno mi je bilo, kar tačas niti slutil nijsem.

Vrelec nij poslušal, in nij slišal one vraže.

Drugo jutro je bil krasen dan. Z Vrelcem sva bila sama na jezeru. Morda boste imenovali, da je bilo precej breztaktno od mene, ali vse eno sem se moral dotekniti rane, ki nij bila v Vrelcu še zacelila se.

„France, rekel sem mu, — ti si vse zaupal, vse povedal, samo ene reči nijsi hotel niti meni niti komu družemu povedati, namreč uzroka zakaj se je tvoja ljubezen z Jovanko raztrgala. Od denes naprej pa se mi zdi, da jaz oni uzrok vem.“

domovine podvzivali, da ustanavljajo zadruga in tako denarnemu prometu napravljajo redne toke ter nerazrušljiv temelj položijo materialni neodvisnosti. Vsak začetek je težak; zlasti nasproti novim denarnim zavodom je ljudstvo sumljivo. A z resno dobro voljo se dajo prve opovire premagati; pošteno ravnanje izvabi zaupanje ljudstva in zadruga bodo tudi pri nas Slovincih postale tako popularne in tak imeniten faktor narodnega razvoja, kakor pri Čelih.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. julija.

Štajerski deželni odbor predloži v prihodnji sesiji dodatek k deželnemu redu in novi volilni red za deželni zbor, katerega je izdelal prof. Michel. Dunajski „N. F. P.“ se poroča, da bode po tem načrtu volilni red za deželni zbor primeren onemu za državni zbor; število poslancev se ima zdato pomnožiti; volilni okrajji se bodo drugače razdelili itd. Radovedni smo, ali ostanejo tudi po tem načrtu Slovinci tako prikrajšani v številu poslancev, kakor v dozdaj veljavnem, in v koliko se je oziral načrt na želje od dr. Dominika v poslednji sesiji izražene.

Delavski vodje, ki so v **Gradci** bili zaprti, so v preiskavi zaradi različnih prestopkov proti društveni postavi, Tauschinsky pa zaradi zločin-tva verskega motenja.

V **Pragi** nij znano, da bi cesar prišel v Prago; tudi se na Hradzino nobene priprave ne delajo. Cesar gre samo do Brandisa, kjer ostane tri dni pri vojaških manevrih.

Gališki deželni šolski svet naznanja, da bode prvi gališki učiteljski zbor od 21. do 24. t. m. — Poljski državni poslanci, kateri ob enem v deželnem zboru sede, mislijo mandate deželnega poslanstva odločiti.

Novoizvoljeni **srbski** patrijarh Stojkovič neki nij volje, volitev prevzeti; tako piše „Karlwizer Zeitung“. Mi tega ne moremo verjeti, kajti srbski poslanci so se gotovo poprej znjnim dogovorili, predno so ga volili. Magjarskega strahovanja pa se škof Stojkovič ne boji.

Vnanje države.

Iz **Belgrada** se poroča, da je ruski diplomatski agent, državni svetnik Šiškin v Gradec odpotoval. Vojni minister je poklical deželno brambo k šestdnevni vajam. Knez pride koncem avgusta v Berlin, kjer obišče nemškega cesarja.

On zarudi, ostro me pogleda in reče: „Ako ona breznačajna osoba nij sama svoje sramote na jeziku nosila, ne veš; kajti jaz nijsem še o tem govoril in oni, ki tudi ve, ima uzrok molčati bolj nego jaz.“

Jaz mu povem slišano vražo, da tako deklico, ki se je s celibatarjem pregrešila, jezero požre, ako mu ne žrtvuje za odkup belo ruto ali bel dnar, — in ga ob enem spominjam na prej pripovedovan prizor. On se je dobro spominjal, da je bilo deklico strah, a bele rute se nij domišljal, — temboljše pa jaz. Iz obeh stvari sem jaz svojo kombinacijo naredil: tako-le je s tvojo bivšo „nevesto“ bilo uže tačas; le da si ti to vse kasneje izvedel.

„Dobro si kombiniral“ vzdahne Vrelec s komolci v kolena vpert in čelo v dlani skrivaje.

In zdajci mi je pripovedoval dolgo povest, ki se da ob kratkem povedati: Ljubil

Rusko je baje s kašgarskim kanom sklenilo skrivno zvezo za obrambo Kašgarja proti Kitajcem in za varnost za novo rusko trgovinsko cesto. Angleži se boje, da bi se ta vest ne uresničila; dozdaj so kašgarskega kana imeli za svojega privrženca.

V **francoski** narodni skupščini je Dupart vlado vprašal zaradi nekega novega davka, katerega je egiptovski Khedive naložil na vse inozemce, tedaj tudi na Francoze v Egiptu bivajoče. Minister Decazes odgovarja, da ima pač Khedive pravico naganjanja davkov, a francoska vlada je vsled tega novega davka stopila v dogovor z drugimi vladami, da vse složno postopajo.

Minister Fourtou se je tudi ministertvu odpovedal in sicer zaradi splošnega političnega položaja v obče in še posebej zaradi prepira s policijskim prefektom parižkim. Mac-Mahon odpovedbe nij sprejel in ministerska kriza se reši po posvetovanji ustavnega načrta.

Narodna skupščina je sprejela postavbo glede popravljenja trdnjav v vzhodu proti nemškemu cesarstvu. Polkovnik Denfert govori proti postavnemu načrtu, general Chaband-Latour pa ga brani in dokaže, da gre samo za defensivo, da pa nij dvomiti nad mirnimi dispozicijami sosedov francoske dežele.

Karlistična četa Bellova je popolnem razdejana. Mesto Cuenca katero Karlisti oblegajo, se krepko brani; republikanci uže hite na pomoč. Dorregaray priznava, da je dal ustreliti vsacega desetega moža ujetih republikancev in vse oficirje, mej temi tudi pruskega stotnika Schmidta, ki je bil miren novinar. Taka krvoločnost je nezasišljana. Tudi francoski liberalni časniki obsojujejo divjost Karlistov. „Temps“ pravi: Upali smo, da se na Španjskem ne bodo več ponovila grozna djanja, katera so omadeževala poprejšnje Karlistične vstaje. Dorregaray je uničil to upanje. A nemogoče je doseči te hudodelnike. Mi sami (to je Francozko) jih lahko uničimo, ako jim popolnem zapremo mejo. — Uže zdavnaj bi bila dolžnost francoske vlade, da bi to storila. A okrepčanje republike na Španjskem se ne ujema z nakanami potuhnenih bonapartistov mej francoskimi ministri.

Irski poslanci so sklenili, da storijo pred koncem sesije predlog, naj se odpravi parlamentna akta za ohranjenje deželnega mira, katera velja za Irsko. S tem hočejo parlament siliti, da se še enkrat spušča v razpravo o položaji Irskega.

Po napadu na **Bismarcka** so ujeli nekega župnika Hautalerja, kateri se je bil tako čudno obnašal, kakor da bi bil v zvezi z napadnikom. Zdaj so ga zopet iz ječe spustili, ker se je dokazalo, da je on nedolžen na napadu. Rana na Bismarkovi roki je uže zacelila se.

je deklico, ki je bila pripravljena njega vzeti, ki mu je ljubezen govorila in pisala, a imela tako veliko in prostorno srce, da je komotno mogel notri biti tudi lep kaplan, kateri jej je dopisaval in h kateremu je skrivaj tudi hodila. Prozaično, resnično, a žalostno.

„Vidiš, ko bi bil pomen te vraže prej vedel, mogel bi mi bil uže tačas svojo kombinacijo povedati, in prihranil bi mi bil dve leti, kateri me je potem še za nos vodila, da me je uprav sram pred samim soboj“ — končal je moj prijatelj.

„Od vola se ne sme več zahtevati nego govedine, od sveta ne več nego dati more, prijatelj; bodiva filozofa, glej kako je dau lep, misliva si, da je tudi življenje lepo, — in bodiva vesela.“ Rekši začnem z najlepšim glasom, ki ga imam na razpolaganje (in to ne pomeni veliko), peti: „Po jezeru bliz Triglava!“

J. Mat.

Pruski justični minister je vsled napada na Bismarcka razposlal državnim pravnikom okrožnico, da naj bolj pazijo na ultramontansko pisanje v časnikih in brošurah. Minister pravi, da so mnoga protipostavna djanja, in celo teška zločinstva, kakor napad na Bismarcka uplivu ultramontanskega ščuvanja, zlasti v časnikih pripisati.

Dopisi.

Iz Vranskega 19. julija. [Izv. dop.]

Dne 22. t. m. zvečer bode „Savinsko učiteljsko društvo“ imelo svojo prvo občno skupščino v čitalnični dvorani. Začetek ob 8. uri. Na dnevnem redu je volitev društvenega vodstva in posvetovanje zastran društvenega delovanja, potem petje, igra na glasovir in govori zadevajoči narodne šole in odgojo mladine.

Ker so pravila stoprv 18. t. m. iz tiskarne došla in se skupščina ne da zavoljo važnih okolščin več odlagati, nam nij mogoče take slovesnosti pripravljati, kakor se je poprej nameravala; a saj to nij tako važno, kakor da so društveniki delavni in vneti za namere društva, katero si je za nalog postavilo razven pedagogičnih in didaktičnih predmetov tudi take, za katere se bodo sigurno tudi neučitelji zanimali, n. pr. vaje in produkcije v petji in godbi, podpiranje vrlih učencev izstopivših iz ljudske šole, spisovanje in razširjevanje primernih spisov, nabiranje in pripravlanje učilnih pripomočkov in izobraževalnih sredstev.

Narava je lepi Savinski dolini obilo podelila; a naj jej daruje, kolikor toliko, vselej je vrh tega še potreba, da njeni prebivalci tudi svoje storé. Kar je svet skušil in za dobro in koristno spoznal, se sedaj deloma zaničuje, deloma premalo spoštuje in v korist obrača. Ponavljajo se ne samo napake naših pradedov, ampak množé se gradatim nove, ki razjedajo narod dosledno. To pride baš od silovite prevlade neizobraženosti. Kako in s čem se hočemo v obče tega najhujšega sovražnika braniti, kakor s tem, da ljudstvo vzbujamo za šolo in boljšo odgojo mladine? To je vnanja stran naše šole, ki je važnejša, kakor marsikateri misli. Da bode društvo tem nameram kolikor mogoče ustrezalo, prosimo vse rodoljube in prijatelje šole in napredka, da blagovolé pristopiti in delovanje duševno ali materialno podpirati. Letni donesek vsacega pravega in podpornega uda je 1 gld. Plačuje se pri vpisovanji in potem v začetku vsacega društvenega leta meseca maja. Društvo sme zborovati v Savinski dolini.

Začasni odbor.

Iz Celovca 19. julija. [Izv. dopis].

Kakor se tukaj pripoveduje bode nekda cesarevič Rudolf nakupil prekrasno ležeči grad Loreto tik vrbskega jezera, kar je doslej posestvo grofov Rosenbergov. Ako se ova govornica v gotovost spremeni, bode še večja želja naselbe okolo čarobnega jezera. V posameznih kopelnih krajih, tako v Porečji, v Vrbi je uže sedaj mnogo tujcev. Vodá ima 22 stopinj. —

18. in 20. t. m. bode škof krški novomašnike posvečeval in sicer iz četrtega leta bogoslovja dva, med njima enega redovnika benediktinskega samostana in pet tretjeletnikov. V prvem letu sta letos tudi le dva. — Pretekli teden je na dve leti težke ječe

obsojeni David Spatz iz tukajšne jetnišnice ušel. —

Zanimivi in prav zabavni list „Kärn. Bl.“, kateri pa ne preskoči ožjih mej koroške dežele, hoče v zadnji številki slovensko ljudstvo podučevati, katere liste si ima naročiti, da si ne pokvari „verne“ duše. Razumno je, da mej drugimi tudi našteje Brenclja v raznih oblikah, mej tem, ko našega prvega dnevnika in pravega političnega časopisa „Slov. Nar.“, kakor tudi „Zore“, „Sl. Ted.“, „Soče“ ne imenuje, kar pa jim nij na sramoto, saj vemo, kam mačka taco moli. Da celó „Vrtec“ in „Učit. tov.“ nijsta milosti našla, akoravno se ravno prvi list našej mladini ljudskih šol z vso pravico priporočati more in to prej, nego pa „Danica“. Več o tej reči govoriti se nam ne zdi primerno; želeli bi le da bi novo politično društvo v Ljubljani po imenovanih zastopnikih na Koroškem plodonosno uplivalo in vse drugo se bode po sebi poravnalo. Razumni Slovenec na Koroškem pa bode po lastnej skušnjaji in trdnem prepričanji uže sam vedel, komu da imade verjeti in katerih listov mu je treba brati.

Domače stvari.

— (Izvrševanje konfesionalnih postav.) Višja deželna sodnija pozivlje v okrožnici vse sodnije, da naznaujajo deželni vladi vse slučaje, v katerih je bilo treba kacega duhovna obsoditi zaradi dobičkarstva, prestopka proti nramnosti ali javnega pohujševanja, da se na podlogi §. 8. post. od 7. maja 1874 tak duhoven odpravi.

— (Iz Trsta) se nam poroča, da je znani okoličanski poslanec duhovnik dr. Lozer od c. kr. namestništva imenovan za provizoričnega okrajnega šolskega nadzornika. G. Lozer je sicer kot duhovnik klerikalec, a je slovenski narodnjak in prijatelj šole, zato smemo Slovenci s tem imenovanjem zadovoljni biti.

— (Iz Štanjela) na Krasu se nam piše: Pri volitvi v občinski zastop dne 6. t. m. so bili voljeni sami narodno-liberalci. Klerikalci so poparjeni, ker tu je bilo najhujše gnezdo klerikalizma do zdaj. — Po Krasu vlada uže več dnij strašna vročina. Suše nij še nobene.

— (G. vitez Vestenek), tajnik kranjske deželne vlade je imenovan za ministerjalnega komisarja kranjske trgovinske zbornice.

— (Pri ljublj. porotnem sodišči) bode vsled poklica predsedništva višje sodnije kot drugi namestnik predsednika fungiral dež. sodnije svetovalec Perk o.

— (Dr. Ludvik Jenko) dozdej rudniški zdravnik je imenovan za rudniškega fizika v Idriji.

— (G. Fr. Krašan) profesor v Kranji je prestavljen na celjsko gimnazijo.

— (Nova telegrafska postaja.) Piše se nam: Denes 18. jul. se je odprla nova brzovjavna postaja v Šent-Jarnej na Dolenjskem.

— (Iz Škofje Loke) se nam poroča, da je letos tam nad sto tujcev, ki rabijo kopel v Sori in uživajo zdravi gorenjski zrak.

— (Kegljanje na korist dram. društva) se prav živabno nadaljuje. Prve štiri dni je bilo kegljanih 1069 serij. Največ kegljev dozdej je 19.

— (Šolska javna telovadba) učencev gimnazije in realke bode v soboto 25. t. m. v Sokolovi telovadnici popoldne ob 6. uri. P. T. gg. vodje, profesorje in prijatelje telovadbe vabita k tej vaji učitelja Mandič in Kremžar.

— (Pri ljubljanski deželni sodnji) je bilo v petek končno obravnavanje proti Blažu Mohorju, tistemu služabniku, ki je v c. kr. magazinu za tabak, katerega je imel nadzorovati znani nemškutarski politikus g. Ertl, pokradel več kot za 1500 gld. cigar. Mohor se je izgovarjal, da so ga njegovi predstojniki premalo kontrolirali ter da, ko bi bil g. Ertl z drugovi svojo dolžnost storil pri nadzorstvu, ne bi bil mogel nič vzeti. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe, zoper to pa se pritožil na višjo sodnijo. — x —

— (Izpred porotne sodnije.) V Celji so se 13. jul. začele porotne obravnave. Neki Josip Muršec je pri tepežu ubil Jakoba Merčnika. Obtoženca je zagovarjal dr. Sajovic. Muršec se je izgovarjal, da nij imel namena Merčnika ubiti, in sploh da se je le branil. Porotniki so Muršeca za krivega spoznali uboja; sodišče pak ga vsled tega izreka obsodilo na tri leta teške ječe. — Druga obravnava se je vršila proti Karlu Rotu, 27letnemu kmetskemu fantu iz Ruš zaradi zločina teškega telesnega poškodovanja. Rot je 16. novembra 1873, ko so v hiši Janeza Dežmana Martinovo praznovali, napadel starega Dežmana ter mu s poličem levo oko izbil; tudi mlajšega Dežmana in Karolino Dežmanovo je lahko ranil in pobil pohišje, glaže in vrče. Obtoženec se izgovarja, da je bil pijan in od ničesar nič ne ve. Porotniki so ga spoznali za krivega zločinca teškega telesnega poškodovanja in prestopka hudobnega poškodovanja tujega imetka. Sodišče ga je obsodilo na šest let teške ječe in na plačo vseh stroškov in škode. — Na vrsto še pridejo sledeče kazenske razprave: 15. in 16. jul. Alojzi Mende, podžiganje; 17. jul. Franc Krajnc, podžiganje; 18. jul. Mica Gorišek, poskus zavrátnega umora; 20. jul. Miklavž Kolencec, tatvina; 21. jul. Lovro Šiker, ponarejenje bankovcev; 22. julija Luka Nikolič, umor; 23. jul. Janez Verhovšek uboj.

— (Zločinstvo podžiganja.) Alojzij Munda, kmetski sin od velike Nedelje je služil pri Josipu Kaiserju, mlinarju v Framu pri Mariboru. Bil je miren in delaven fant; vinjen pa strašno divji. 2. novembra t. l. je pil v krčmi; njegov gospodar pride, ga ošteva in na delo goni. M. žuga, da bode gospodar še nanj mislil. Tisto noč so pogorela vsa poslopja mlinarjeva. Sum je precej letel na hlapca; bil je zaprt in 15. t. m. stal ko obtoženec pred porotniki v Celji. Obtoženec taji, a zaslišane priče dokažejo, da je res on zakrivil požar. Ko obtoženec vidi, da vse njegovo tajeenje nič ne pomaga, dela se norega; a sodnijska zdravnik izrečeta, da je popolnno zdrave pameti. Porotniki potem po celo uro trajajočem posvetovanji izrečejo, da je Munda kriv hudodelstva podžiganja, sodišče pak ga obsodi na deset let teške ječe s postom vsakih štirinajst dnij.

— (Utonil) je — kakor se nam z Rake piše — tam mlinar Jurij Sapovšek 16. t. m. pri koptanju, ker je bil nekoliko pijan v vodo šel. Star je bil 65 let.

— (Baron Pino.) Tržaški italijanski listi pa tudi goriški „L' Isonzo“ pozdravljajo Pino-ta kot pravičnega moža in človeka, ki bo vsaj v materijalnem obziru kaj storil za zanemarjeno Primorsko. — Pino je bil kot glavar v Gorici pravičen obema narodnostima; ko je kandidiral za dež. zbor, se je prepričal, da ga Slovenci sicer jako čislajo kot izvrstnega in pravičnega uradnika, da pa vendar ne morejo biti servilni nobeni vladi, toliko manj po ustavovorni. — Pino se je v Gorici v kratkem času naučil slovenščine in dostikrat županijam lastnoročno slovensko pisal; bil je tedaj pravičen, zraven pa tudi delaven, in kolikokrat smo uže imeli priliko obžalovati, da nij Pinota tukaj, kar menda nij poseben kompliment za sedanjega okrajnega glavarja goriškega. — V Avstriji je uže tako, da uradnika hvalimo, če le stori svojo dolžnost. Pa zakaj to? Ker jih je le malo takih, ki to storijo in o klerikalnem Ceschi-ju pa o našem Rechbachu gotovo ne moremo kaj tacega reči. Kolikor tedaj moremo pričakovati od sedanje vlade, moramo priznati, da je Pinovo imenovanje eden najboljših korakov ministerstva. „Soča.“

— (Iz Mirnega) nam piše „več radoljubov.“ Naj „Sl. Narod“ priporoči vsem gg. odbornikom naše županije, da, ako so kedaj za lastni dobiček se potrudili, naj se posebno sedaj mej soboj porazumejo, ko ima ura volitve župana in podžupanov biti, in tako brez sebičnosti ali osebnostnih okolščin, modro in previdno postopajo, da dobimo za načelnika „moža“, kateremu je pred vsem slovenska narodnost, pravica in blagostanje občanov naj svetejša dolžnost.

— (Toča.) Iz tržiške okolice se nam poroča, da je tam 17. t. m. ob 2 popoldne toča šla. Žito, kar ga nij bilo še požetega (polovica) je močno poškodovano. Šla je, kakor oreh debela, Liberalizem ne more kriv biti, ker je ta kraj izgledno klerikalen.

— (Iz Gorice) se nam piše 18. jul: Pod gruščem je smrt storil mlad fant včeraj nad Solkanom; kopaje grušč za mesto, namah se vsuje velika masa nanj in reveža zaduši. — Denes zvečer bodo Goričanje v tukajšnjim gledališči slovesno slavili 500 letnicó preslavnega velikana italijanske poezije Fr. Petrarke. Komite je k tej slavnosti povabil tudi vse zборе čitalnic na Goriškem, k slavnosti, ki bode sestala v koncertu, govoru, godbi, petji in igri.

— (Iz Celja) se nam piše: Na vseh oglih celjskega mesta paradira denes sledeči napis v takovem-le nemškem pravopisu: „Heute Sonntag den 19. Juli Soire der städtischen Musik Kapelle im Pierkeller nächst dem Stadt Park Anfang 1/2 4 Entre 10 kr. Für solide Pädung wird bestens gesorgt.“ Torej samo 12 napak v 5 vrstah. Prokleta malo! In Celjani bi se radi po vsej sili Nemcem prištevali.

Razne vesti.

* (Spomenik K o m e n s k e g a.) V Prerovu na Moravskem se ima staviti krasni spomenik za slavnim slovanskim pedagogom Amos Kemenskim. Spomenik je uže od nekega umetnika v Pragi izdelan in pride kmalu na svoje mesto.

* (Vsled silne vročine) je v Milanu uže dvajset ljudij znorelo, da so se morali v nornišnico zapreti. Mej temi je bil neki duhoven, kateri je mislil, da ga hudič preganja, neka gospa, ki je hotela iz okna svojega stanovanja skočiti, neki študent, kateri je

podžigal pehišje v svoji sobi in več enacih nesrečnih.

* (Požari.) V Chicagi v Ameriki, kjer je pred dvema leti ogenj skoraj celo mesto vpepelil, je 14. t. m. zopet bil strašni požar; dvajset ulic je pogorelo in štiri gasilci so našli smrt v ognju. — V Carigradu je 15. t. m. ob eni popoldne začelo goreti v Galata predmestji. Pogorelo je dosti hiš in škoda velika.

* (Čudna zmeta.) V Milwaukee v Ameriki je gorelo. Neki mož, ki je v 5. nadstropji stanoval, zgrabi svojo sneho ter jo vrže skozi okno, on sam pa s pernico na hrbtu leti po stopnicah doli, da se reši. V naglosti se je namreč mož zmotil; mislil je pernico skozi okno vreči, sneho pa po stopnicah doli nesti. Če nij resnična, pa je — ameriška.

Adijo Mol! (194)

19. 19. 19. 18. 18. 18. 18.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni
Revalescierièe du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalescierièe du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, navāl krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scarno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenju, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne nadehe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalescierièe vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se

nahaja celo dobro po čokoladi Revalescierièe, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje. H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.800.

Mohač, 20. decembra 1871.

Tri mesece sem Vašo slavnoznano „Revalescierièe“ užival in po tem od večletne zlate žile ozdravel, ter sem to izvrstno sredstvo enemu svojih prijateljev v rabo pripočil. Prosim torej, da blagovolite takoj poslati 2 funtno škatlico za mojega prijatelja pod mojim Vam že znanim napisom po poštne podvzetji.

Z vsem spoštovanjem

Jož. Ullein stavitelj.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescierièe pri draždenih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescierièe-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescierièe-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbriku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Zdravnik za zobe

dr. Tanzer,

docent zobozdravja na c. kr. vseučilišči v Gradcu, svojim p. t. pacientom naznanja, da bode ob času 14dnevnega rabljenja savinske kopeli, od 20. t. m. naprej v Celju, graška ulica števil. 73, I. nadstropje (v Deutschmannovi hiši) svoje zobozdravne in zobotehnične ordinacije opravljal, in zalogo svojih c. kr. privilegiranih preparatov: anti-septikon-ustno vodo in Pulcherin-zobni prah, in zobno pasta, na razpolaganje imel. (193)

Mej tem bode ob Aninem duevu v nedeljo 26. t. m. v Gradcu v svojih ordinacijskih lokalitetih ordiniral.

Zavoljo vstopljenih družinskih prememb je prostovoljno na prodaj ena v Podgradu na Primorskem (Illirisch Castelnuovo) pri tržaško-rečki cesti ležeča

hiša z dvorom in vrtom.

V hiši je 5 velikih in visokih in 4 manje in nižje sobe, 2 kuhinji, 1 klet in 1 retirata. Letni dohodki te hiše prinašajo 200 gld. in ostaja eno lepo stanovanje, katero zdaj gospodar te hiše rabi. Dalje o tem pri prodajalcu pod naslovom **A. P. v Podgradu na Primorskem št. 67.** (185-2)

Tujci.

17. julija:

Pri Slonu: Humer Jos. iz Dunaja. — Glasser iz Eibiswolda.

Pri Maliči: Handl iz Steyera. — Pollak, Breuer, Hoffman iz Dunaja. — Halbauer iz Pešte. — Pirker s famijlo iz Trbovljega. — Bar. Marburgo, Slabe iz Trsta.

Pri Zamoreci: Kopriva iz Ljubljane. — Tall, Jellouscheg iz Reke. — Tipel iz Miramara. — Puger iz Ptuja. — Vidmar iz Zagreba. — Kallin iz Gotendorfa. Sattler iz Trsta.

Dunajska borza 20. julija.

1860 drž. posojilo	109	80	„
Akcije narodne banke	978	„	„
Kreditne akcije	232	75	„
London	110	85	„
Napol.	8	85	„
C. k. cekini	—	—	„
Srebro	104	10	„

Prvi izredni občni zbor delničarjev prve občne zavarovalne banke „SLOVENIJE“ v Ljubljani

bode vsled sklepa upravnega odbora od 16. t. m.

☛ dne 17. avgusta 1874 ob 5. uri popoldne ☛
v čitalnični dvorani v Ljubljani.

Program:

1. Poročilo upravnega odbora o društvenem stanju.
 2. Predlog, da se vplača daljnih 10 % ali 20 gold. na delnico.
- Oni p. n. delničarji, kateri se hoté udeležiti zbora in pri njem glasovati, naj blagovolijo vložiti delnice v smislu pravil §. 24 pri bankini blagajnici najkasneje do 11. avgusta t. l. proti potrdilu in prejetji legitimacijskega lista.

V Ljubljani, dne 17. julija 1874.

(192)

Opravični odbor

prve občne zavarovalne banke „Slovenije“ v Ljubljani.

Jože Debevec l. r.,
podpredsednik,

M. Pakič l. r.,
opr. odbornik,

J. A. Blaschke l. r.,
vod. ravnatelj.